Lietas Nr. C29604213
Lietas arhīva Nr. CA-0617-17/2

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2017.gada 1.jūnijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja Skaidrīte Buivide,
tiesneši Lidija Pliča, Mārtiņš Sviķis,
ar tiesas sēžu sekretāri Gundegu Miķelsoni,

piedaloties prasītājas SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" pilnvarotajam pārstāvim /pers. E/ un atbildētājam /pers. F/,

atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34, izskatīja civillietu SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" prasībā pret /pers. F/ un /pers. G/ par dzīvojamās mājas uzturēšanas, apsaimniekošanas maksas, komunālo pakalpojumu parāda un nokavējuma procentu piedziņu sakarā ar /pers. F/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 12.maija spriedumu.

Civillietu tiesas kolēģija, noklausījusies tiesneses S.Buivides ziņojumu,

konstatēja:

SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" (turpmāk – prasītāja) 2013.gada 12.aprīlī, pievienojot pieaugumu 2015.gada 12.martā, vērsusies tiesā ar prasību pret /pers. F/ un /pers. G/ (turpmāk – atbildētāji), kur, pamatojoties uz Civillikuma 1402., 1587., 1651. pantu, 1652. panta trešo daļu, 1662., 1071., 1732., 1756., 1759., 1765., 1779. un 1828.pantu un Dzīvokļa īpašuma likuma 4.panta otro daļu, lūgts piedzīt no atbildētājiem vienādās daļās parādu par dzīvojamās mājas /adrese/ pārvaldīšanu, apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem par laika periodu no 2007.gada 1.jūnija līdz 2013.gada 22.maijam 2709,59 EUR un likumiskos procentus 423,08 EUR, kopā 3132,67 EUR, nosakot prasītājai tiesības saņemt likumiskos 6% gadā par laiku līdz sprieduma izpildei, kā arī no atbildētājiem piedzīt tiesas izdevumus.

Prasībā norādīts, ka daudzdzīvokļu mājas /adrese/ apsaimniekošanu uz pilnvarojuma pamata no 2007.gada 1.maija līdz 2013.gada 22.maijam veica prasītāja. Atbildētājiem katram pieder 1349/100000 domājamās daļas no daudzdzīvokļa mājas un zemesgabala kopīpašumā esošās daļas, nodots lietošanā dzīvoklis Nr.18; nav atsevišķi noslēgts dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas līgums, taču neraugoties uz to, atbildētājiem netiek likti šķēršļi izmantot lietošanā nodoto dzīvokli, kā arī tiek sniegti komunālie pakalpojumi.

Atbildētājs /pers. F/ 2015.gada 29.aprīlī iesniedzis paskaidrojumus uz celto prasību, norādot, ka to neatzīst, jo faktiskais dzīvokļa lietotājs un valdītājs strīdus periodā bija cita persona – /pers. I/. Minētais konstatēts ar spēkā stājušos Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 31.marta spriedumu civillietā Nr.C29453606.

Atbildētāja /pers. G/ 2015.gada 23.decembrī iesniegusi paskaidrojumus uz celto prasību, norādot, ka to neatzīst, jo faktiskais dzīvokļa lietotājs un valdītājs strīdus periodā bija cita persona – /pers. I/, kurš ar sievu no 1974.gada veica apsaimniekošanas maksājumus par strīdus dzīvokli. Ar spēkā stājušos Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 31.marta spriedumu civillietā Nr.C29453606 par labu atbildētājiem no /pers. I/ piedzīts parāds.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 12.maija spriedumu prasība apmierināta, piedzenot no /pers. F/ par labu prasītājai pamatparādu 1354,79 EUR apmērā, likumiskos nokavējuma procentus 211,54 EUR apmērā par laika periodu no 2007.gada 1.novembra līdz 2013.gada 22.maijam un tiesas izdevumus 181,98 EUR apmērā, kopā 1748,31 EUR; no /pers. G/ - pamatparādu 1354,80 EUR apmērā, likumiskos nokavējuma procentus 211,53 EUR apmērā par laika periodu no 2007.gada 1.novembra līdz 2013.gada 22.maijam un tiesas izdevumus 181,98 EUR apmērā, kopā 1748,31 EUR. Prasītājai atzītas tiesības saņemt no atbildētājiem likumiskos 6% gadā no piespriestās, bet nepiedzītās parāda pamatsummas. No katra atbioldētāja par labu valstij piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 13,21 EUR.

Pirmās instances tiesa spriedumu motivējusi ar tālāk norādītiem apsvērumiem.

Citējot Civillikuma 1036., 1038., 1067.pantu, konstatēts, ka īpašums, /adrese/ nav izveidots kā atsevišķs dzīvokļa īpašums, bet strīdus periodā kā kopīpašums piederēja abiem atbildētājiem līdzīgās domājamās daļās. Citējot Civillikuma 1071., 1069., 1036., 1067. un 1071.pantu, atzīts, ka īpašnieks ir atbildīgs arī par visiem izdevumiem, kas nepieciešami lietas uzturēšanai. Pienākums segt visus izdevumus, kas saistīti ar lietas uzturēšanu, īpašniekam ir neatkarīgi no tā vai viņš pats lieto šo lietu, vai arī to lieto cita persona.

Gadījumos, kad pastāv kādi fiziski šķēršļi lietot īpašumu, īpašniekam jāizlieto Civillikumā noteiktās īpašnieka tiesības, ceļot attiecīgus iebildumus vai prasību tiesā pret trešajām personām, kas rada šķēršļus lietot īpašumu Civillikuma 1039.panta izpratnē.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 31.marta spriedumu lietā Nr.C29453606 apmierināta atbildētāju prasība pret /pers. I/ par parāda par dzīvojamās telpas īres maksas piedziņu par laika periodu no 2005.gada 6.septembra līdz 2012.gada 1.oktobrim; spriedums stājies likumīgā spēkā 2014.gada 7.maijā. Tādējādi, ceļot tiesā prasību pret /pers. I/, kurš dzīvoja atbildētājiem piederošajā dzīvoklī, atbildētāji aktīvi izlietoja savas īpašnieku tiesības. Pieprasot īres maksas samaksu, atbildētāji kā īpašnieki vēlējās gūt labumu no citas personas par atbildētājiem piederošās dzīvojamās telpas lietošanu.

Citējot likuma „Par dzīvokļa īpašumu" (spēkā līdz 2010.gada 31.decembrim) 12.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma (spēkā no 2011.gada 1.janvāra)

10.panta 1., 2., 3., 4., 5., 8.punktu, 13.pantu atzīts, ka apstāklim, ka strīdus dzīvoklī prasībā norādītajā laika periodā no 2007.gada 1.maija līdz 2013.gada 22.maijam, iespējams, dzīvoja /pers. I/ vai cita persona, nav nozīmes strīda izšķiršanai. Īpašnieka ir pienākums norēķināties ar apsaimniekotāju par viņa īpašumam sniegtajiem apsaimniekošanas un komunālajiem pakalpojumiem. Šāds īpašnieka pienākums izriet gan no minētajām Civillikuma normām, gan arī no normām, kas noteic dzīvokļa īpašnieka pienākumus un atbildību.

Saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma, kas stājās spēkā 2010.gada 1.janvārī, 10.panta otro daļu noslēgtais pārvaldīšanas līgums ir saistošs ikvienam dzīvokļa īpašniekam, neatkarīgi no tā vai persona līgumu ir parakstījusi vai nē. Tādējādi atbildētājiem uz likuma pamata ir pienākums maksāt par atbildētājiem piederošā īpašuma apsaimniekošanu, kā arī saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem.

Atbildētājas norādītais apstāklis par to, ka netika izsniegti izrakstītie rēķini par apsaimniekošanu, ir formāls iebildums pret celto prasību. Kopš prasības celšanas tiesā neviens no atbildētājiem nav veicis parāda apmaksu nekādā apmērā, kas liecina par nevēlēšanos tos veikt. Turklāt nekustamā īpašuma īpašniekam kā krietnam un rūpīgam saimniekam pašam ir jārūpējas par kopīpašuma saglabāšanu un apsaimniekošanu. Lietā nav pierādījumu, ka prasītāja būtu atteikusies izsniegt atbildētājai izrakstītos rēķinus. Līdz ar to nav pierādījumu par to, ka pastāvēja kādi objektīvi, prasītājas likti šķēršļi, lai varētu veikt maksājumus. Pat tādā gadījumā, ja kādu ārēju apstākļu dēļ atbildētāja nebūtu saņēmusi kādu no izrakstītajiem rēķiniem, pats par sevi šis apstāklis nav pamats, lai atbrīvotu atbildētāju no savas daļas apsaimniekošanas maksas samaksas pienākuma.

No parāda aprēķina ir redzams, ka strīdus periodā atbildētāji nav veikuši nevienu maksājumu par apsaimniekošanu un saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem. Tādējādi parāds ir izveidojies ilgstošā laika periodā. Neveicot maksājumus par saņemtajiem apsaimniekošanas pakalpojumiem, atbildētāji ar savu rīcību faktiski nodarījuši zaudējumus prasītājam.

Lai gan pēc atbildētāju ieskatiem, viņiem nav nenokārtotu parādsaistību pret prasītāju, atbildētāji nav iesnieguši tiesā pierādījumus, kas apliecinātu parāda pilnīgu vai daļēju nomaksu Civillikuma 1838.panta izpratnē. Dzīvokļa uzturēšanas un apsaimniekošanas, kā arī komunālie pakalpojumi saņemti un izlietoti, taču nav apmaksāti. Gadījumā, ja atbildētāji nav izmantojuši prasītāja sniegtos komunālos pakalpojumus, bet tos ir izlietojušas citas, atbildētājiem zināmas personas, atbildētājiem ir tiesības celt attiecīgu prasību tiesā pret šīm personām.

Jautājumi par apsaimniekotāja sniegto pakalpojumu kvalitāti un aprēķinu pamatotību ir risināmi starp apsaimniekotāju un īpašnieku. Lietā nav iesniegti pierādījumi par to, ka prasītājs strīdus laika periodā nebūtu sniedzis kādus konkrētus pakalpojumus atbildētājiem. Lietas materiāliem nav pievienoti pierādījumi, kas apliecinātu, ka atbildētāji jebkad būtu cēluši kādus iebildumus pret izrakstītajiem rēķiniem, tajos norādītajām pozīcijām vai aprēķinu metodiku.

Citējot Civillikuma 1759.panta 1.punktu, 1765.pantu, konstatēts, ka prasītāja par laika periodu no 2007.gada 1.novembra līdz 2013.gada 22.maijam aprēķinājusi nokavējuma procentus 423,08 EUR. Izvērtējot likumisko nokavējuma procentu aprēķinu, atzīts, ka likumisko nokavējuma procentu aprēķins ir aritmētiski pareizs. Atbildētāji iebildumus par aprēķinātajiem nokavējuma procentiem nav cēluši.

Ņemot vērā, ka atbildētājiem katram pieder īpašuma tiesības uz 1349/10000 domājamo daļu no īpašuma /adrese/ (lietošanā dzīvoklis Nr.18), parāds no atbildētājiem piedzīts līdzīgās daļās. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājai noteiktas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājiem likumiskos 6% gadā no piespriestās, bet nesamaksātās pamatparāda summas līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai). Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no atbildētājiem par labu valstij piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 26,41 EUR, no katra –13,21 EUR.

Apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu 2016.gada 17.jūnijā, ar precizējumiem 2016.gada 2.augustā, iesniedzis /pers. F/, pārsūdzot spriedumu daļā, ar kuru prasība apmierināta attiecībā pret /pers. F/.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka /pers. I/ uz likumīga pamata dzīvo un lieto strīdus dzīvokļa īpašumu kopš 1974.gada, pastāvot piespiedu īres attiecībā, jo, neraugoties uz atbildētāju īpašuma tiesībām, /pers. I/ ir vienīgā persona, kas drīkst atrasties un lietot dzīvokli Nr./adrese/. Turklāt, /pers. I/ ir miris /miršanas datums/. Atbildētājam nebija iespējams iekļūt īpašumā, lai pārliecinātos, vai un kādi pakalpojumi tiek sniegti, jo tos izlietoja /pers. I/. Atbildētāja prasība par /pers. I/ izlikšanu no dzīvokļa īpašuma ir noraidīta, tādējādi visus un jebkādus labumus no īpašuma guvis tieši /pers. I/, ar kuru īres līgums nav ticis noslēgts, tādējādi radīti zaudējumi gan atbildētājam gan prasītājai kā pakalpojuma sniedzējai. Norāda, ka viņam nav jāveic samaksa par pakalpojumiem, ko saņēmusi trešā persona, nevarēja izmantot pasta kastīti, nesaņēma rēķinus un nebija iespējams celt iebildumus pret rēķinu pamatotību. Pārkāpts Patērētāju tiesību aizsardzības likums, jo atbildētājs pakalpojumus nav saņēmis, nav bijis iespējams pārliecināties vai un kādi pakalpojumi kādā apmērā saņemti. Nepamatoti lieta izskatīta atbildētāja prombūtnē.

Prasītāja rakstveida paskaidrojumus par apelācijas sūdzību nav iesniegusi.

Prasītājas SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" pilnvarotais pārstāvis /pers. E/ apelācijas instances tiesas sēdē prasību uzturēja un apelācijas sūdzību neatzina saskaņā ar prasības pieteikumā norādītajiem apsvērumiem.

Atbildētājs /pers. F/ apelācijas instances tiesas sēdē prasību neatzina un uzturēja apelācijas sūdzību saskaņā ar rakstveida paskaidrojumos un apelācijas sūdzībā norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa.

Noklausījusies pušu paskaidrojumus tiesas sēdē un pārbaudījusi apelācijas sūdzības motīvus kopsakarā ar rakstveida pierādījumiem, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" prasība pret /pers. F/ un /pers. G/ par dzīvojamās mājas uzturēšanas, apsaimniekošanas maksas, komunālo pakalpojumu parāda un nokavējuma procentu piedziņu ir pamatota un apmierināma daļēji, tālāk norādīto apsvērumu dēļ.

Civillietu tiesu kolēģija vadās no Civilprocesa likuma 426.panta pirmās daļas, ka *apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā.*

Atbildētājs pirmās instances tiesas spriedumu daļā ar kuru no n o /pers. G/ par labu prasītājai piedzīts pamatparāds 1354,80 EUR apmērā, likumiskie nokavējuma procenti 211,53 EUR apmērā par laika periodu no 2007.gada 1.novembra līdz 2013.gada 22.maijam un tiesas izdevumi 181,98 EUR apmērā, kopā 1748,31 EUR, kā arī daļā, ar kuru atzītas prasītājas tiesības saņemt no /pers. G/ 6% gadā no pamatparāda un daļā par tiesas izdevumu piedziņu no /pers. G/ 13,21 EUR apmērā par labu valstij nav pārsūdzējis, tādējādi šajā daļā pirmās instances tiesas spriedums stājies likumīgā spēkā.

/pers. F/ pirmās instances tiesas spriedumu attiecībā pret viņu pārsūdzējis pilnā apmērā, tomēr apelācijas sūdzībā netiek apstrīdēts pirmās instances tiesas lietā nodibinātais, ka /pers. F/ un /pers. G/ katram ir īpašuma tiesības uz 1349/10000 domājamām daļām no īpašuma /adrese/, lietošanā dzīvoklis Nr.18. Īpašuma tiesības pieder līdzīgās daļās. Prasītāja laika posmā no 2007.gada 1.jūnija līdz 2013.gada 22.maijam veica daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas /adrese/ apsaimniekošanu un nodrošināja atbildētāju īpašumā esošo dzīvokļa īpašumu ar apsaimniekošanas un komunālajiem pakalpojumiem. Starp prasītāju un atbildētājiem atsevišķi nav noslēgts rakstveida dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas līgums.

Minētie fakti atbilst lietas materiāliem un saskaņā ar Civilprocesa likuma 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesai tie nav jāpārbauda.

Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka izskatāmajā lietā pastāv strīds par pamatparāda 1354,79 EUR apmērā, likumisko nokavējuma procentu 211,54 EUR apmērā par laika periodu no 2007.gada 1.novembra līdz 2013.gada 22.maijam, tiesas izdevumu piedziņu no /pers. F/ par labu prasītājai, kā arī attiecīgi par tiesas izdevumu piedziņu no /pers. F/ par labu valstij.

Pirmās instances tiesa, pamatojoties uz Civillikuma 1067., 1069., 1071.pantu, likuma "Par dzīvokļa īpašumu" (spēkā līdz 2010.gada 31.decembrim) 12.panta un Dzīvokļa īpašuma likuma (spēkā no 2011.gada 1.janvāra) 10.panta apmierinājusi prasību par pamatparāda 1354,79 EUR apmērā piedziņu no /pers. F/, kas noteikts proporcionāli viņam piederošai nekustamā īpašuma daļai (puse no kopējā parāda).

Apelācijas instances tiesa par pamatotu un pietiekamu atzīst pārsūdzētajā spriedumā ietverto motivāciju attiecībā uz pamatparāda piedziņu, tādējādi Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas viedoklim šajā daļā un vadās no Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas, saskaņā ar kuru, *ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma argumentācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.*

Vērtējot apelācijas sūdzībā norādītos argumentus attiecībā uz pamatparāda piedziņu, Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka tajā faktiski atkārtoti rakstveida paskaidrojumos norādītie argumenti attiecībā uz to, ka dzīvokļa īpašumu lietojusi cita persona. Šie apsvērumi pietiekami analizēti kopsakarībā ar lietas materiālos iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem pārsūdzētajā spriedumā, kura argumentāciju daļā par pamatparāda piedziņu apelācijas instances tiesa atzīst par pamatotu un pietiekamu. Pie šādiem apstākļiem atzīstams, ka pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijas atkārtošana šajā daļā nav mērķtiecīga.

Lai gan apelācijas sūdzībā norādīts, ka /pers. I/ guvis visus pakalpojumus un tādējādi uz viņu gulstas pienākums veikt to apmaksu, Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka dzīvokļa īpašniekiem nepastāvēja šķēršļi celt prasību likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 28.^{2} panta kārtībā, lūdzot īres līguma izbeigšanu un īrnieka izlikšanu, ja viņš neveic norēķinus par īri un saņemtajiem pakalpojumiem. Tādējādi atbildētājam tiktu nodrošināta iespēja kā pārliecināties par pakalpojumu saņemšanu, tā pašam lietot sev piederošās kopīpašuma daļas atbilstoši apelācijas sūdzībā norādītajam.

Apstāklis, ka atbildētāji kā dzīvokļa īpašnieki šīs tiesības tikai sev zināmu apsvērumu dēļ nav realizējuši, apelācijas instances tiesas ieskatā nevar kalpot par pamatu dzīvokļa īpašnieku atsvabināšanai no pienākuma veikt samaksu par pakalpojumiem, kas izriet no likuma "Par dzīvokļa īpašumu" (spēkā līdz 2010.gada 31.decembrim) 12.panta un Dzīvokļa īpašuma likuma (spēkā no 2011.gada 1.janvāra) 10.panta prasībām, kā arī Civillikuma 1069., 1071.panta, izpildot viņa kā dzīvokļa īpašnieka pienākumu norēķināties par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu.

Ņemot vērā, ka dzīvokļa īpašnieka atbildība norēķināties par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošana noteikta ar likumu, par nepamatotiem atzīstami atbildētāja iebildumi apelācijas sūdzībā attiecībā uz nespēju saņemt prasītājas izrakstītos rēķinus, jo nav šaubu par apstākli, ka atbildētājs zināja, ka viņam pieder domājamās daļas no strīdus dzīvokļa īpašuma. Secīgi viņam kā nekustamā īpašuma īpašniekam nepastāvēja šķēršļi vērsties pie prasītājas nolūkā noskaidrot sev vēlamo informāciju kā par nodrošinātajiem pakalpojumiem, tā par rēķinu saturu un apmēru. Lai gan apelācijas instances tiesas sēdē atbildētājs norādīja, ka nekustamajā īpašumā netika nodrošināta ūdens padeve, attiecīgi pierādījumi lietā nav iesniegti.

Līdz ar to par nepamatotām atzīstamas atsauces apelācijas sūdzībā ietvertās uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normām, jo, ignorējot savus kā dzīvokļa īpašnieka likumā nostiprinātos pienākumus, atbildētājs nav izmantojis tiesības pārliecināties par sniegto pakalpojumu apjomu un kvalitāti, turklāt lietā nav pierādījumu, ka atbildētājs būtu vērsies pie prasītājas vai /pers. I/ ar šādu lūgumu un būtu saņēmis noraidošu atbildi, jo vairāk, ņemot vērā, ka /pers. I/ jau 2015.gada 26.martā miris (1.sējums, lietas lapa Nr.225).

Vērtējot apelācijas sūdzībā norādīto par nepamatotu lietas izskatīšanu /pers. F/ prombūtnē, Civillietu tiesas kolēģija nevar piekrist apelācijas sūdzības iesniedzēja viedoklim.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 156.panta pirmajai daļai, ja uz tiesas sēdi nav ieradies kāds no lietas dalībniekiem, liecinieks, eksperts vai tulks, tiesa uzsāk lietas izskatīšanu, ja vien saskaņā ar šā likuma 209. vai 210.pantu nav pamats to atlikt. Savukārt Civilprocesa likuma 209.panta 2.punkts noteic, ka tiesa atliek lietas izskatīšanu, ja kāds no lietas dalībniekiem, kam paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu, neierodas tiesas sēdē tāda iemesla dēļ, kuru tiesa atzīst par attaisnojošu.

Kā redzams no tiesas sēdes protokola (1.sējums, lietas lapas Nr.197-199), pirmās izvērtējusi atbildētājas iesniegumu par tiesas 2016.gada 28.apīļa sēdes atlikšanu un tam pievienoto biļeti. Konstatēdama, ka atbildētājs, lūdzot atlikt 2016.gada 5.aprīļa tiesas sēdi, nav informējis par atrašanos ārpus Latvijas, tiesa viņa neierašanās iemeslu novērtējusi kā neattaisnojošu.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka tiesas lēmums izskatīt lietu pēc būtības, atbildētājai klāt neesot, ir likumīgs un pamatots.

Civilprocesa likuma 74.panta sestā daļa prasa strīda pusēm godprātīgu rīcību savu tiesību izmantošanā un uzlikto pienākumu izpildē. Šā panta septītā daļa noteic pusēm pienākumu ierasties pēc tiesas uzaicinājuma tiesā (1.punkts), savlaicīgi paziņot par iemesliem, kuru dēļ nevar ierasties uz tiesas sēdi, iesniedzot par to pierādījumus (2.punkts).

Tiesas sēde 2016.gada 5.aprīlī atlikta pēc atbildētāja lūguma sakarā ar viņa atrašanos stacionārā, nozīmējot lietas izskatīšanu tiesa sēdē 2016.gada 28.aprīlī (1.sējums, lietas lapas Nr.190-191). 2016.gada 15.aprīlī atbildētājs iesniedzis lūgumu par 2016.gada 28.aprīļa tiesas sēdes atlikšanu sakarā ar viņa atrašanos ārpus Latvijas. Kā redzams no iesniegumam pievienotās biļetes izdrukas, biļete iegādāta 2015.gada 31.jūlijā (1.sējums, lietas lapa Nr.193), tādējādi, lūdzot atlikt 2016.gada 5.aprīļa tiesas sēdi, atbildētājam jau bija zināms par savu plānoto prombūtni un nepastāvēja šķēršļi to darīt zināmu tiesai vai izsniegt kādam pilnvarojumu savu interešu pārstāvībai. Tādējādi kļūdains ir kasācijas sūdzības iesniedzējas pieņēmums, ka lietas dalībnieka atrašanās ārpus valsts katrā ziņā uzskatāma par attaisnojošu neierašanās uz tiesas sēdi iemeslu, kas rada tiesai pienākumu atlikt lietas izskatīšanu.

Vienlaikus Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība par nokavējuma procentu piedziņu apmierināma daļēji, samazinot no atbildētāja par labu prasītājai piedzenamo likumisko nokavējuma procentu apmēru.

Prasītāja aprēķinājusi un lūdz piedzīt no atbildētāja nokavējuma procentus par laika periodu no 2007.gada 1.novembra līdz 2013.gada 22.maijam 211,54 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1946.pantu procenti par aizdevumu dodami tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu. Civillikuma 1753.pants noteic, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Saskaņā ar minētā likuma 1756.pantu pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Civillikuma 1759.panta 1.punkts noteic, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs, un šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem. Saskaņā ar Civillikuma 1652.panta pirmās daļas 3.punktu parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, var ar līgumu, vai arī pēc parašas.

Kaut arī nokavējuma procentu maksāšana ir saistīta ar tiesību pārkāpumu - nokavējumu, tā daba paliek tāda pati kā procentiem vispār, proti, arī nokavējuma procentu uzdevums ir nodrošināt ienākumus, ko dod kapitāls, atrodoties normālā apritē.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka nav nekāda pamata atzīt, ka atbildētājs nav nokavējis saistību izpildes termiņu. Kā konstatēts, atbildētājs

nav pildījis savus dzīvokļa īpašnieka pienākumus, tādejādi tiesa nekonstatē tādus apstākļus, kas atbilstoši Civillikuma 1657.pantam būtu vērtējami kā pamats atbildētāja pilnīgai atsvabināšanai no nokavējuma sekām. Kaut gan nokavējuma procentu mērķis pretēji līgumsoda mērķim nav sodīt, bet gan mudināt pildīt saistības, tomēr nokavējuma procenti ir kompensācija par saistību nepienācīgu izpildi.

Nosakot nokavējuma procentu apmēru, tiesa ņem vērā Civillikuma 1764.pantu, kas paredz, ka par prettiesiskiem uzskatāmi nesamērīgi un godīgai darījumu praksei neatbilstoši procenti.

Jēdziens „godīga darījumu prakse" uzskatāms par Civillikuma 1.pantā nostiprinātā labas ticības principa atvasinājumu. Ar godīgu darījuma praksi saprot labas ticības principa imperatīvu izpausmi tieši attiecībā uz līgumsaistībām. Godīgas darījumu prakses jēdzienu raksturo godīgums, atvērtums un darbošanās, respektējot otra līdzēja intereses. Darbība neatbilst godīgai darījumu praksei, ja līdzējs izmanto otras puses: ekonomisko atkarību, maksātnespējas problēmas, pozīciju vājumu, neveic pasākumus, lai līguma pārkāpuma gadījuma mazinātu radītos zaudējumus, kavējas celt prasību, pieaudzējot līgumsodu u.c.

Civillikuma 1.pants noteic, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības.

Prasītāja nokavējuma procentus rēķinājusi no 2007.gada 1.novembra, bet prasība tiesā iesniegta tikai 2013.gada 12.aprīlī. Šie apstākļi Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā liecina par prasītājas neattaisnotu kavēšanos celt savlaicīgi tiesā prasību par parāda piedziņu, kas savukārt novedis pie netaisnīgi lielu nokavējumu procentu pieauguma.

Tādejādi tiesa atzīst, ka nosakot nokavējumu procentu apmēru, jāvadās no taisnīguma un samērīguma principiem. Vispārējie tiesību pamatprincipi ir Eiropas Savienības nerakstītās primārās tiesības (J.Neimanis. Ievads tiesībās. Rīga, 2004., 75.lpp.).

Taisnīguma princips ir ietverts Latvijas Republikas Satversmes 1.pantā, kā arī to norādījusi Satversmes tiesa 2003.gada 4.februāra spriedumā lietā Nr.2002-06-01, ka tiesas spriešanas uzdevums ir atrast patiesu un taisnīgu lietas risinājumu - tiesas darba rezultātu, t.i. tiesas spriedumam, bez šaubām, ir jābūt „taisnīgam spriedumam".

Tiesiskajās attiecībās ar sodoša rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanu par vispārēju principu tiesībās ir atzīstams soda samērīguma princips. Lai rastu taisnīgu līdzsvaru abu pušu attiecībām, apelācijas instances tiesa atzīst par nepieciešamu piedzīt no atbildētājas nokavējuma procentus, tomēr nokavējuma procentu summu samazinot.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka konkrētajā gadījumā, ņemot vērā augstāk norādītos apsvērumus, kā arī ievērojot Civillikuma 1.panta kritērijus, nokavējumu procentu summa ir samazināma, lai rastu taisnīgu līdzsvaru abu pušu attiecībām. Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka nokavējumu procentu apmērs nosakāms 135,48 EUR apmērā, t.i. 10 % apmērā no parāda pamatsummas 1354,79 EUR, kas būtu samērīgi un taisnīgi.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus novērtējusi pareizi, vienīgi lietā piemērojams parādnieka daļējs atsvabinājums no nelabvēlīgām nokavējuma sekām, savukārt apelācijas sūdzībā norādītie argumenti nevar būt pamats prasību noraidīt pilnībā.

Tādējādi prasība apmierināma daļēji, piedzenot no atbildētāja par labu prasītājai pamatparāda summu 1354,79 EUR un nokavējuma procentus 135,48 EUR apmērā, bet daļā par nokavējuma procentu 76,06 EUR apmērā piedziņu prasība noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda (..) prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civillikuma 1765.panta pirmo daļu, apelācijas instances tiesa atzīst prasītājai tiesības saņemt likumiskos 6 % gadā no parāda līdz sprieduma izpildes dienai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam - proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Prasītāja pret /pers. F/ izvirzījusi prasījumu par parāda 1354,79 EUR un likumisko nokavējuma procentu 211,54 EUR piedziņu, tātad prasības summa attiecībā uz /pers. F/ sastāda 1566,33 EUR (1354,79+211,54).

Prasītāja pie prasības celšanas samaksājusi valsts nodevu 250,28 LVL, kas atbilst 356,12 EUR (1.sējums, lietas lapa Nr.7) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,50 LVL, kas atbilst 7,83 EUR (1.sējums, lietas lapa Nr.8). Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka uz atbildētāju attiecas viena puse no šiem izdevumiem, proti 181,98 EUR ((356,12+7,83):2), jo otra puse ar spēkā stājušos pirmās instances tiesas sprieduma daļu piedzīti no /pers. G/.

Prasība tiek apmierināta daļēji par kopējo summu 1490,27 EUR (1354,79+135,48), tas ir, 95,14% apmērā no kopējās prasības summas 1566,33 EUR. Tādējādi par labu prasītājai piedzenamās valsts nodevas par prasības pieteikumu un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu apmērs proporcionāli prasības apmierinātajai daļai sastāda 173,14 EUR (95,14% no 181,98).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai, piedzenama valsts nodeva proporcionāli noraidītajai prasības daļai. Tā kā prasība noraidīta daļā par 76,06 EUR piedziņu, proti, par 4,86% no prasības summas, no prasītājas par labu atbildētājam piedzenami 4,86% no atbildētāja samaksātās valsts nodevas par apelācijas sūdzības iesniegšanu. Atbildētājs pie apelācijas sūdzības iesniegšanas samaksājis valsts nodevu kopā 234,95 EUR apmērā (1.sējums, lietas lapas Nr.226; 239; 253), tādējādi no prasītājas par labu atbildētājam piedzenama valsts nodeva 11,42 EUR apmērā (4,86% no 234,95). Civillietu tiesas kolēģija atzīst par lietderīgu, piemērojot ieskaitu, par šo summu samazināt no atbildētāja par labu prasītājai piedzenamo tiesas izdevumu apmēru, nosakot to 161,72 EUR apmērā (173,14-11,42).

Pirmās instances tiesā par labu valstij piedzenamie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi uz /pers. F/ attiecināti 13,21 EUR apmērā, savukārt apelācijas instances tiesā tie sastāda 2,96 EUR apmērā (2.sējums, lietas lapa Nr.5), tātad kopā 16,17 EUR, kas piedzenami no atbildētāja par labu valstij.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu atbildētājam nosakāms labprātīgas izpildes termiņš 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Vadoties no Civilprocesa likuma 430., 432., 433., 434.panta, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" prasību pret /pers. F/ par dzīvojamās mājas uzturēšanas, apsaimniekošanas maksas, komunālo pakalpojumu parāda un nokavējuma procentu piedziņu **apmierināt daļēji.**

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, par labu SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, pamatparādu EUR 1354,79 (viens tūkstotis trīs simti piecdesmit četri *euro* un 79 centi), nokavējuma procentus par laika periodu no 2007.gada 1.novembra līdz 2013.gada 22.maijam 135,48 EUR (viens simts trīsdesmit pieci *euro* un 48 centi) un tiesas izdevumus 161,72 EUR (viens simts sešdesmit viens *euro* un 72 centi), kopā 1651,99 EUR (viens tūkstotis seši simti piecdesmit viens *euro* un 99 centi).

Noteikt SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, tiesības saņemt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no pamatparāda summas 1354,79 EUR (viens tūkstotis trīs simti piecdesmit četri *euro* un 79 centi) līdz sprieduma pilnīgai izpildei (izsoles dienai) ar noteikumu, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Prasību daļā par nokavējuma procentu 76,06 EUR (septiņdesmit seši *euro* un 06 centi) apmērā piedziņu **noraidīt**.

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 16,17 (sešpadsmit *euro* un 17 centi), kas iemaksājami kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: civillieta Nr.C29604213.

Noteikt /pers. F/, personas kods /personas kods/, termiņu tiesas sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, iesniedzot Rīgas apgabaltiesā samaksu apliecinošu dokumentu par valsts labā piedzīto tiesas izdevumu samaksu.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2017.gada 1.jūnijā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja (personiskais paraksts) S.Buivide
Tiesneši (personiskais paraksts) L.Pliča
(personiskais paraksts) M.Sviķis